

Kohtuasi C-767/23 [Remling]ⁱ**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

13. detsember 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Raad van State (Madalmaade kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

13. detsember 2023

Apellant:

A. M.

Vastustaja apellatsioonimenetluses:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Põhikohtuasja ese

Apellatsioonkaebus Rechtbanki (esimese astme kohus, Madalmaad) otsuse peale, millega jäeti rahuldamata Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELTL“) artiklil 20 põhinev välismaalase kaebus, mis puudutas tuletatud elamisõigust ja milles Rechtbank (esimese astme kohus) jättis käsitlemata välismaalase palve esitada eelotsuse küsimused.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 kolmanda lõigu, eelkõige põhjendamiskohustuse ulatuse tõlgendamine, kui liikmesriigi kohtu puhul, mille otsuste peale ei saa edasi kaevata, on alust kohaldada Euroopa Kohtu praktikas tunnustatud erandit eelotsusetaotluse esitamise kohustusest.

ⁱ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

Eelotsuse küsimused

Kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 kolmandat lõiku koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teise lõiguga tuleb tõlgendada nii, et viidatud sätetega on vastuolus sellised riigisisemed õigusnormid nagu 2000. aasta välismaalaste seaduse (Vreemdelingenwet 2000) artikli 91 lõige 2, mille kohaselt võib Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Madalmaade kõrgeima halduskohtuna tegutseva riiginõukogu halduskohtuasjade osakond) liikmesriigi kohtuna, mille otsuste peale ei saa edasi kaevata, lahendada liidu õiguse tõlgendamise kohta tekkinud küsimuse – millega võib kaasneda sõnaselge palve esitada eelotsusetaotlus – otsusega, mille põhjendused on kärbitud, jättes seejuures põhjendamata, milline eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtavast kolmest erandist on kohaldatav?

Liidu ja rahvusvahelise õiguse normid

Euroopa Liidu leping, artikkel 6

Euroopa Liidu toimimise leping, artikkel 267

Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“), artiklid 47 ja 52

Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (edaspidi „EIÕK“), artikkel 6

Viidatud Euroopa Kohtu praktika

6. oktoobri 1982. aasta kohtuotsus Cilfit jt (283/81, EU:C:1982:335)

6. septembri 2012. aasta kohtuotsus Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531)

9. septembri 2015. aasta kohtuotsus Ferreira da Silva e Brito jt (C-160/14, EU:C:2015:565)

9. septembri 2015. aasta kohtuotsus X ja Van Dijk (C-72/14 ja C-197/14, EU:C:2015:564)

15. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Aquino (C-3/16, EU:C:2017:209) (edaspidi „kohtuotsus Aquino“)

10. mai 2017. aasta kohtuotsus Chavez-Vilchez jt (C-133/15, EU:C:2017:354) (edaspidi „kohtuotsus Chavez-Vilchez“)

19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (Sąd Najwyższy distsiplinaarkollegiumi sõltumatus) (C-585/18, EU:C:2019:982)

6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi (C-561/19, EU:C:2021:799) (edaspidi „kohtuotsus Consorzio“)

29. juuni 2023. aasta kohtuotsus International Protection Appeals Tribunal jt (pommirünnak Pakistanis) (C-756/21, EU:C:2023:523)

Kohtujurist Richard de la Touri ettepanek liidetud kohtuasjades Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ja X (kinnipidamise kontroll omal algatusel) (C-704/20 ja C-39/21, EU:C:2022:489)

Euroopa Inimõiguste Kohtu viidatud praktika

2. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus Hansen vs. Norra (CE:ECHR:2014:1002JUD001531909) (edaspidi „kohtuotsus Hansen“)

24. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Baydar vs. Madalmaad (CE:ECHR:2018:0424JUD005538514) (edaspidi „kohtuotsus Baydar“)

11. aprilli 2019. aasta kohtuotsus kohtuasjas Harisch vs. Saksamaa (CE:ECHR:2019:0411JUD005005316) (edaspidi „kohtuotsus Harisch“)

24. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Zayidov vs. Aserbaidžaan (punkt 2), CE:ECHR:2022:0324JUD000538610) (edaspidi „kohtuotsus Zayidov“)

30. juuni 2022. aasta kohtuotsus Rusishvili vs. Gruusia (CE:ECHR:2022:0630JUD001526913) (edaspidi „kohtuotsus Rusishvili“)

Viidatud riigisiseseid õigusnormid

2000. aasta välismaalaste seadus (Vreemdelingenwet 2000; edaspidi „Vw 2000“), artikli 9 lõige 1, artikli 83c lõige 1, artikkel 84 ja artikli 91 lõige 2

Haldusõiguse üldosa seadus (Algemene wet bestuursrecht; edaspidi „Awb“), artiklid 8:10, 8:104 ja 8:105

Asjaolude ja põhikohtuasja lühikokkuvõte

- 1 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (justiitsasjade ja julgeoleku riigisekretär, Madalmaad) jättis 8. oktoobri 2019. aasta otsusega rahuldamata A. Mi taotluse väljastada Vw 2000 artikli 9 lõike 1 alusel dokument, millest nähtuks riigis liidu kodanikuna seaduslik elamine. A. M. esitas selle peale kaebuse Rechtbankile (esimese astme kohus), kes jättis 5. märtsi 2021. aasta otsusega kaebuse põhjendamatusena tõttu rahuldamata. A. M. esitas Rechtsbanki (esimese astme kohus) otsuse peale apellatsioonkaebuse.

- 2 A. M. tugineb tuletatud elamisõigusele ELTL artikli 20 alusel, mida Euroopa Kohus on tunnustanud muu hulgas kohtuotsuses Chavez-Vilchez. A. M. leiab, et Rechtbank (esimese astme kohus) jättis alusetult käsitlemata tema väite, et Rechtbank (esimese astme kohus) on kohustatud taotlema Euroopa Kohtult eelotsust, kuna kõnealuse elamisõigusega seotud töendamiskoormist käsitlev liikmesriigi kohtupraktika on vastuoluline. Ta palub Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van Statel (Madalmaade kõrgeima halduskohtuna tegutseva riiginõukogu halduskohtuasjade osakond; edaspidi „Afdeling“) esitada Euroopa Kohtule ikkagi eelotsuse küsimused. Afdeling on seisukohal, et kohaldatav on eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtav erand (*acte éclairé*), sest vastus A. M. küsimusele kohaldatava liidu õiguse tõlgendamise kohta tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, olgugi et näib, et teised liikmesriigi kohtud tõlgendavad seda teisiti. Vw 2000 artikli 91 lõike 2 alusel soovib ta teha selles kohtuasjas kärbitud põhjendustega otsuse, põhjendamata, miks ta ei esita Euroopa Kohtule eelotsuse küsimusi.

Põhikohtuasja poolte peamised väited

- 3 A. M. leiab, et Afdelingi kavatsus teha kärbitud põhjendustega otsus on liidu õigusega vastuolus. Nimelt peab Afdeling vastavalt kohtuotsuse Consorzio punktile 51 põhjendama, mispärast ei ole ta kohustatud esitama eelotsusetaotlust ja milline Euroopa Kohtu praktikas tunnustatud kolmest erandist (*acte clair*, *acte éclairé*, küsimuse asjakohatus kohtuasja lahendamiseks) on kohaldatav. Seejuures rõhutab A. M. õiguslike argumentide läbipaistvuse tähtsust eelotsuse küsimuste esitamisest keeldumisel ja liidu õiguse väärat tõlgendamise ohtu, mida sellise keeldumise ebapiisav põhjendamine suurendab.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 4 Liikmesriigi kohus, mille otsuste peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata, peab reeglina põhjendama, miks ta ei ole kohustatud esitama liidu õiguse tõlgendamise küsimust Euroopa Kohtule. See tuleneb kohtuotsuse Consorzio punktist 51. Madalmaade seadusandja on andnud Afdelingile õiguse teha välismaalaste kohtuasjades apellatsioonistmes teatud juhtudel otsus kärbitud põhjendustega. Kärbitud põhjendustega otsuse puhul piirdub Afdeling oma põhjendustes kaebuse rahuldamata jätmise sedastusega, selgitamata täpsemalt selle sisu. See tähendab ka seda, et poole esitatud liidu õiguse tõlgendamise küsimus jääb vastuseta, mistõttu puudub Afdelingil alus jätta võimalik Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitamise palve rahuldamata.
- 5 Afdeling on seisukohal, et kärbitud põhjenduste praktika välismaalasi puudutavates kohtuasjades vastab liidu õiguse põhjendamisnõuetele ja õiglase kohtuliku arutamise nõuetele EIÕK tähenduses. Kohtuotsuse Consorzio punktile 51 tuginedes leiab ta siiski, et esineda võib kahtlusi. Nimelt võib Euroopa Kohtu selgitusi viidatud kohtuotsuses tõlgendada erinevalt. Seetõttu on Afdelingil tekkinud küsimus, kas ka kärbitud põhjendustega otsuse tegemise korral on ta

kohustatud ELTL artikli 267 kolmanda lõigu alusel koostoimes harta artikli 47 teise lõiguga põhjendama, mispärast ei esita ta Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust.

Seadusjärgne õigus kärbitud põhjendusteks; taust ja kontekst

- 6 Vw 2000 artikli 91 lõige 2 annab Afdelingile õiguse piirduda oma otsuses sedastusega, et esitatud väited ei saa viia Rechtbanki (esimese astme kohus) otsuse tühistamiseni, ilma et ta peaks seda täiendavalt põhjendama. Kärbitud põhjendustega otsuses ei järgi Afdeling tingimata Rechtbanki (esimese astme kohus) otsuse põhjendusi, vaid pigem selle otsuse resolutsioonis sisalduvat järeldust. Nimelt võib Afdeling jõuda samale järeldusele muudel alustel. Seega on kärbitud põhjenduste esimene tingimus, et apellatsioonkaebus on põhjendamatu ja et Rechtbanki (esimese astme kohus) otsust ei tühistata. Peale selle kasutab Afdeling seda õigust ainult siis, kui tegemist ei ole küsimustega, millele on vaja vastata õigusliku ühtsuse, õiguse edasiarendamise või õiguskaitse üldistes huvides. See on teine tingimus.
- 7 Afdeling juhib esmalt tähelepanu sellele, et otsused õiguskaitse, õiguse edasiarendamise, õiguskindluse ja nõuetekohase õigusemõistmise tagamiseks teeb iga liikmesriik ise. Liidu õigus ei nõua apellatsioonkaebuse lubamist, samuti apellatsioonkaebuse esitamist teatud konkreetsel viisil, juhul kui tehakse sellekohane otsus. Madalmaades otsustas seadusandja Vw 2000 jõustumisel kasutada välismaalaste kohtuasjades apellatsioonkaebust, mille vastuvõetavusele ei ole seatud suuri takistusi, ja andis võimaluse teha apellatsioonkaebuse kohta kärbitud põhjendustega otsus. Sellest ajast alates võib esitada apellatsioonkaebuse põhimõtteliselt igas välismaalasi puudutavas kohtuasjas (Awb artikkel 8:105 koostoimes artikliga 8:104).
- 8 Afdelingi menetluses olevates välismaalaste kohtuasjades apellatsioonkaebuse esitamise võimaluse andmisega soovis seadusandja säilitada õiguslikku ühtsust. Kuigi Afdeling teeb iga vastuvõetava apellatsioonkaebuse kohta sisulise otsuse, on talle siiski antud ülesanne keskenduda küsimustele, millele on vaja vastata õigusliku ühtsuse, õiguse edasiarendamise või õiguskaitse üldistes huvides. Õigus teha kärbitud põhjendustega otsuseid kohtuasjades, milles need küsimused ei ole asjakohased, tagab selle süsteemi kvaliteedi ja kasutatavuse.
- 9 Vw 2000 seletuskirjas on rõhutatud, et see uus menetlus tähendab välismaalaste õiguskaitse laiendamist, sest esmakordselt on loodud võimalus esitada välismaalaste kohtuasjades apellatsioonkaebusi. Samal ajal on Afdelingil võimaldatud suurt hulka oodatavaid kohtuasju kiiresti ja tõhusalt lahendada, sest ta võib piirduda kärbitud põhjendustega, kui tegemist ei ole küsimustega, millele on vaja vastata õigusliku ühtsuse, õiguse edasiarendamise või õiguskaitse üldistes huvides. Seega vastab kõnealune süsteem ühelt poolt EIÕK artikli 6 nõuetele ning teiselt poolt võimaldab Afdelingil täita seadusjärgseid ülesandeid ja säilitada asjakohasel viisil õiguslik ühtsus. Võimalust lahendada apellatsioonkaebus kärbitud põhjendustega tuleb seega käsitleda koostoimes apellatsioonkaebustega, mille kohta esitab Afdeling põhjendused täies ulatuses.

- 10 Viimasel kolmel aastal, aastatel 2020–2023, on Vreemdelingenkamer (välismaalaste kohtuasju menetlev kolleegium) teinud igal aastal keskmiselt üle 3800 sisulise otsuse. Praegu kasutab Afdeling välismaalaste kohtuasjades tehtavatest otsustest ligikaudu 85% puhul kärbitud põhjendusi. Arvestades liidu õiguse suurt tähtsust välismaalasi puudutavate õigusnormide seisukohast, palutakse apellatsioonikohtul sageli esitada eelotsuse küsimused. Põhjenduste esitamine, miks ei ole Afdeling kohustatud esitama kohtuasja sisu kohta eelotsuse küsimusi, võib võtta suhteliselt kaua aega. Selline põhjendamine eeldab nimelt kohtuasja sisuga kohandatud põhjendust, mis lähtub menetluse alustest ja asjaomastest asjaoludest. Kui Afdeling leiab, et Rechtbanki (esimese astme kohus) otsus tuleb jätta muutmata ning puuduvad ka muud küsimused, mis vajaksid vastamist õigusliku ühtsuse, õiguse edasiarendamise või õiguskaitse üldistes huvides, võimaldab kärbitud põhjenduste esitamise õigus Afdelingil märkimisväärset hulka apellatsioonkaebusi kiiresti ja tõhusalt menetleda.
- 11 Afdeling kasutab kärbitud põhjenduste esitamise õigust muu hulgas järgmisel kahel juhul. Esiteks piirdub Afdeling kärbitud põhjendustega nendes kohtuasjades, milles pooled vaidlustavad otsuse, millega Rechtbank (esimese astme kohus) on kohaldanud Afdelingi väljakujunenud praktikat, ilma et nad selgitaksid, miks on Rechtbank kohaldanud seda väärtalt või ekslikult või miks see ei ole hilisemat arengut arvestades enam õige. Teiseks esitab Afdeling kärbitud põhjendused kohtuasjades, kus poolte väited on küll õigesti esitatud, kuid Afdeling on sellegipoolest seisukohal, et need ei saa viia vaidlustatud otsuse tühistamiseni, sest tulemus ei oleks olnud teistsugune, kui Rechtbank (esimese astme kohus) oleks teinud otsuse ilma apellatsioonkaebuses nimetatud puudusteta. Sellisel juhul on tegemist näiteks etteheidetega, et kaebuse väidet ei ole õigesti esitatud või et Rechtbank on selle ilmselgelt käsitlemata jätnud, et Rechtbanki (esimese astme kohus) argumendid ei ole ilma pikemata arusaadavad või et välismaalase isikuandmeid ei ole esitatud korrektselt või täielikult või et varjupaigataotluse põhjendusi ei ole esitatud või ei ole esitatud täielikult.
- 12 Kõigile sellistele asjadele on omane, et Rechtbanki (esimese astme kohus) otsuse tühistamiseks puudub alus ning õigusliku ühtsuse, õiguse edasiarendamise või õiguskaitse üldised küsimused ei mängi rolli, millest tulenevalt puuduvad ka õigusküsimused, mis nõuavad eelotsusetaotluste esitamist. Niipea kui tegemist on liidu õiguse küsimustega, mis on vaidluse lahendamise seisukohast määravad ja mis ei kuulu *acte clair* või *acte éclairé* muude erandite alla, ei saa Afdeling piirduda kärbitud põhjendustega.
- 13 Afdelingi kärbitud põhjendused ei mõjuta asjaomase välismaalase õiguskaitset. Nimelt vaatab Rechtbank (esimese astme kohus sisuliselt) üksikasjalikult läbi kõik välismaalastega seotud kohtuasjad. Pealegi teeb Rechtbank (esimese astme kohus) alati täielikult põhjendatud otsuse; kärbitud põhjendusi ei saa esimese astme kohus kasutada. Välismaalase õiguskaitse on tagatud ka apellatsioonikohtuks olevas Afdelingis. Afdelingi otsus, millega jäetakse Rechtbanki otsus muutmata, põhineb alati kaebuse täielikul sisulisel hindamisel, isegi kui seda otsuse kärbitud põhjendustes ei märgita. Kohtuasja lahendamise eest vastutavad kohtunikud

võtavad hindamisel arvesse apellatsioonkaebust, vastaspoole võimalikku vastust sellele, Rechtbanki otsust ja menetlustoimikut, mis sisaldab dokumente, mis on seotud kaebuse läbivaatamisega Rechtbankis ja haldusmenetlusega. Neil on kogu toimik koos kõigi oluliste dokumentidega asjaomases kohtuasjas. Kui Afdeling jõuab järeldusele, et kärbitud põhjenduste kasutamine ei ole võimalik, tehakse täielikult põhjendatud otsus.

Harta artikkel 47 ja EIÕK artikkel 6

- 14 Harta artikli 47 esimeses ja teises lõigus tunnustatakse iga isiku õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile. Harta artikli 52 lõikest 3 tuleneb, et harta artikli 47 on vähemasti samasugune tähendus ja ulatus nagu EIÕK artikli 6 lõikel 1. Viidatud sätte kohane õigus õiglasele kohtulikule arutamisele hõlmab muu hulgas õigust piisavalt põhjendatud otsusele, millest nähtub, et kohus on poolte nõuded ja kaebuse väited tegelikult teadmiseks võtnud (kohtuotsus Zayidov, punkt 91). See ei tähenda siiski, et kohus peab käsitlema kaebuse iga väidet. Euroopa Inimõiguste Kohus võtab arvesse ka asjaomase kohtu rolli näiteks apellatsioonikohtuna või kaebuste menetlemist reguleeriva korra raames, mille puhul peab riigi kõrgeim kohus andma loa edasikaebuse esitamiseks (kohtuotsus Rusishvili, punktid 74 ja 75, ning kohtuotsus Hansen, punktid 73 ja 74).
- 15 Kõnealuse üldise põhjendamiskohustuse raames on Euroopa Inimõiguste Kohus käsitlenud sellise otsuse põhjendusi, millega jäetakse rahuldamata palve esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused. Sellest tuleneb, et a) kõrgeima astme kohus peab põhjendama, millisele kolmest erandist ta eelotsusetaotluse esitamisest loobudes tugineb, kuid et b) kui sellele kohtule on seadusega antud õigus lahendada kohtuasi ilma täpsemate põhjendusteta, järgneb eelotsusetaotluse esitamise palve kohta tehtud otsus kohtuasjas tehtavale tervikotsusele ja kohus ei pea eraldi põhjendama, mispärast ta eelotsusetaotlust ei esita. Afdeling teeb selle järelduse kohtuotsuse Baydar ja kohtuotsuse Harisch põhjal. Euroopa Inimõiguste Kohus nõustus kohtuotsuses Baydar sellega, et kärbitud põhjendused eeldavad, et eelotsusetaotlus ei saa viia teistsuguse tulemuseni. Euroopa Inimõiguste Kohtu hinnangul ei riku eelotsusetaotluse esitamise palve selline lahendamine selles kohtuasjas kirjeldatud asjaoludel EIÕK artikli 6 lõiget 1.
- 16 Punktis 13 kirjeldatud toimeviis tagab, et Afdeling hindab liidu õiguse kohta tekkinud küsimust ja võimalikku eelotsusetaotluse esitamise palvet üksikasjalikult ning esitab vajaduse korral eelotsusetaotluse. Järelikult on tegemist õiglase kohtuliku arutamisega. Afdeling eeldab, et tema seadusjärgne õigus esitada kärbitud põhjendusi on koosõlas harta artikli 47 esimesest lõigust ja EIÕK artiklist 6 tuleneva üldise põhjendamiskohustusega. Tema esialgse seisukoha järgi on kärbitud põhjenduste esitamise õigus eelotsusetaotluse esitamise palve korral koosõlas ka harta artiklit 47 käsitleva kohtupraktikaga.

ELTL artikkel 267

- 17 Afdelingil on lisaks küsimus, kas tema praegune kärbitud põhjenduste praktika on juhul, kui on esitatud eelotsusetaotluse esitamise palve, kooskõlas ka ETL artikli 267 kolmanda lõiguga koostoimes harta artikliga 47. Afdeling soovib teada, kas ta peab sellisel juhul üksikasjalikumalt põhjendama, miks ta ei ole kohustatud esitama eelotsusetaotlust, eelkõige kas ta peab põhjendama, milline eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtav erand on kohaldatav ja millistel põhjustel. Kohtuotsuse Consorzio punktis 51 on Euroopa Kohus nimelt märkinud, et „teitava otsuse põhjendustest [peab] nähtuma, et üleskerkinud liidu õiguse tõlgendamise küsimus ei ole kohtuasja lahendamiseks asjakohane või põhineb vastava liidu õigusnormi tõlgendus Euroopa Kohtu praktilal või – kui sellist kohtupraktikat ei ole – on liidu õiguse tõlgendus viimase astmena asja lahendavale liikmesriigi kohtule niivõrd ilmselge, et puudub mis tahes põhjendatud kahtlus“.
- 18 Afdeling mõistab neid selgitusi nii, et kärbitud põhjendused on sellega kooskõlas, sest sellised põhjendused näitavad, et eelotsusetaotluse esitamise kohustus puudub ühel asjaomases punktis nimetatud põhjusel. Siiski võib viidatud kohtuotsuse muude keeleversioonide põhjal järeldada, et põhjendustest peab nähtuma, milline erand on kohtuasjas kohaldatav. Itaaliakeelses versioonis on näiteks kasutatud väljendit „deve far emergere o che“ ja prantsuskeelses versioonis väljendit „doivent faire apparaître soit que“. Ingliskeelses versioonis on märgitud, et põhjendused „must show either [...], or“. Sõnastust „either/or“ saab mõista kaasavalt tähenduses „ja/või“, kusjuures jääb lahtiseks, milline erand on kohaldatav. Seda võib siiski mõista ka välistavalt selles mõttes, et peab olema selge, milline kolmest erandist on kohaldatav.
- 19 Kärbitud põhjendustega sisulisest otsusest ei selgu, milline eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtavast kolmest erandist on kohaldatav. Asi on teisiti vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise korral nagu kohtuotsuses Aquino. Selles kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus, et kõrgeima astme kohus võib jätta Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse esitamata, kui kassatsioonkaebus tuleb jätta läbi vaatamata, sest see on selle kohtu menetlusnormidest tulenevalt vastuvõetamatu, ent sealjuures tuleb järgida võrdvärsuse ja tõhususe põhimõtteid. Põhjus on see, et eelotsuse küsimused ei ole kohtuasja lahendamiseks olulised kohtuasjades, milles kaebus tuleb vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta ja mida seega sisuliselt ei hinnata. Vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmisest nähtub seega, milline eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtavast kolmest erandist on kohaldatav.

Afdelingi esialgne seisukoht

- 20 Afdeling on seisukohal, et kohtuotsuse Consorzio punktis 51 nimetatud konkreetne põhjendamiskohustus ei kehti ka siis, kui kärbitud põhjendustega sisulisest otsusest nähtub, et kohaldatav on eelotsusetaotluse esitamise kohustusest tehtav erand. Seejuures peab ta oluliseks, et nende liikmesriikide kohtud, kus kehtib vastuvõetamatuse peale kaebuste esitamise kord või kus kohaldatakse

vastuvõetavust reguleerivaid menetlusnorme rangemalt, teeksid eelnevalt valiku, milliseid kohtuasju sisuliselt hinnatakse. Kui liikmesriigi seadusandja otsustab sellise piirangu kasuks, ei lisa kohus apellatsioonkaebuse käsitlemata jätmise otsusele eraldi põhjendust, mistõttu vastavasisulisest palvest hoolimata eelotsuse küsimusi ei esitata (vt sellega seoses ka Vrhovno sodišče (Sloveenia kõrgeim kohus) eelotsusetaotlus kohtuasjas C-144/23, teine eelotsuse küsimus). Afdelingi kärbitud põhjenduste eesmärk ja mõju on võrreldav rahuldamata jätmisega vastuvõetamatuse tõttu või vastuvõetamatuse peale kaebuste esitamise korra raames.

- 21 Afdeling leiab, et kohtuotsuse Consorzio punktis 51 sätestatud põhjendamiskohustuse ulatus ei ole algusest peale suurem *ainuüksi põhjusel*, et esitati eelotsusetaotluse esitamise palve. Afdelingile näib ebaloogiline, et apellatsioonkaebus, millega palutakse esitada eelotsusetaotlus, peaks *per definitionem* olema üksikasjalikumalt põhjendatud kui apellatsioonkaebus, milles sellist palvet ei esitata. Lisaks sellele ei muuda menetluslik õigus esitada kärbitud põhjendusi liidu õigusega antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks ega ülemäära raskeks. Kärbitud põhjendustest nähtub nimelt, et neid õigusi ei ole kahjustatud.

TÖÖDOKUMENT